

Nobelov nagrajenec za kemijo, 1987, **Jean Marie Lehn** se je rodil 30. septembra 1939 v Rosheimu, v Alzaciji. Diplomiral je na univerzi v Strasbourgu. Med postdoktorskim študijem se je ukvarjal s sintezo vitamina B -12, tako da po njegovi zaslugi poznamo kompleksno zgradbo tega vitamina. J. M. Lehn je vodilni kemik na svetu za supramolekularno kemijo. Prejel je častni doktorat Univerze v Ljubljani in se ob tej priložnosti srečal s slovenskimi znanstveniki in akademiki. Obenem pa je želel predavati tudi nam, mladim, tako da smo se zbrali 24. maja 2011 v Rdeči dvorani Pravne fakultete, da mu prisluhnemo. Tema predavanja v angleščini je bila Od materije do življenja. V dveh urah nam je Nobelov nagrajenec zelo zanimivo predstavil nastanek vesolja in življenja in vse premišljeno povezal s svojim delom, za katerega je prejel, poleg Nobelove, številne nagrade, priznanja in častne doktorate. Predavanje se nama je zdelo zelo zanimivo. Bilo je veliko udeležencev in na koncu dolg in glasen aplavz.

...The title of the lecture given by Nobel Prize laureate was From Matter to Life. He presented the creation of space and life, and managed to show the connection to his own research work, rewarded several times. He became the Doctor Honoris Causa at Ljubljana University.

Matej in Mitja Lindič, 3. d

~

Nobelov nagrajenec Jean-Marie Lehn je v svojem predavanju govoril o pomembnosti kemije kot mostu med fiziko in biologijo, predstavil je nastanek materije in sveta, kot ga poznamo danes. Precejšen poudarek pa je namenil lastnosti molekul, ki nastane na podlagi elektromagnetnih sil in se imenuje samoorganizacija. Zaradi nje so na Zemlji lahko nastale kompleksnejše molekule, življenje in nazadnje celo mišljenje. Obenem je poudaril, da ne smemo pozabiti na nadaljevanje razvoja narave, in nas opozoril na organizme v prihodnosti, ki bodo bolj razviti od nas. Vprašanje pa je, kaj sploh še lahko nadgradi procese mišljenja. Na kratko je povzel napredek v umetni sintezi molekul od začetkov Wöhlerjeve preproste sinteze sečnine leta 1828 do tudi njegovega dela na veliko kompleksnejši molekuli vitamina B -12.

Kljub zapletenim problemom, ki jih je pojasnjeval, pa je bila njegova razlaga primerna tudi za dijake, ki smo ga med predavanjem vneto poslušali. Nanizal je kar nekaj filozofskih vprašanj, vrednih razmisleka. Predavanje pa mi je bilo še toliko bolj všeč,

ker nisem izvedel le marsikaj novega, temveč tudi občutil način razmišljanja Nobelovega nagrajenca. In vse to z zabavnimi predavateljevimi vložki.

The Nobel Prize laureate lectured about chemistry as an important bridge between physics and biology. In the context of emerging substance from the matter and the world as it is known today he spoke about the special molecular ability for "self organisation" under the influence of electromagnetic forces. The so called molecular "self organisation" has become fundamental for more complex molecules, life on Earth and even the thinking.

In spite of the complexity of the topics J. M. Lehn's explanations were understandable to the students, also accompanied with humorous notes, so we were all eagerly listening to him. He also touched some philosophical questions that I had to think about. I liked J. M. Lehn's lecture very much because besides many new phenomena explained I could feel his way of thinking.

Matic Mlačnik, 3. e

~

Jean-Marie Lehn je v svojem predavanju dijakom na zelo vabljev način predstavil kemijo in njen bodoči razvoj. Poudaril je, da je kemija ustvarjalna znanost in jo povezal celo z umetnostjo. Prav tako kot v umetnosti, tudi v kemiji po njegovem ni mej. Spretno oz. na nam lahko dojemljiv način je predstavil supramolekularno kemijo, ki raziskuje odnose med molekulami in združevanje le teh v bolj ali manj kompleksne združbe in nam s tem odprl nov pogled na razumevanje snovi.

Jean-Marie Lehn lectured attractively and presented chemistry and its future. He emphasized chemistry being a creative science like art, for there are no frontiers in both. The lecturer's insight into supramolecular world was very comprehensive to me: the molecules being organised into clusters opened us the new horizon into the world of substances.

Luka Medvešek, 3. e

~

Jean-Marie Lehn je na prikupen in zanimiv način razložil osnove molekularne kemije in povzel njen razvoj skozi zgodovino. Seznanil nas je s supramolekularno kemijo, ki si prizadeva nadzorovati tvorjenje molekularnih skupkov.

Njegov cilj je bil predstaviti mladini, da v kemiji ni meja. Nalogo kemikov pa je opredelil kot neprecenljivo, saj pravi, da iz osnovnih sestavnih delcev našega vesolja sestavljajo še nesestavljeno in odkrivajo se neodkrito in tako prispevajo k razvoju človeštva.

...Chemists' role in science is challenging: from basic space particles they couple and combine all that has not yet been coupled and discover the undiscovered.

Tim Souček, 3.e

Predavanje je bilo nadvse zanimivo, saj je Dr. Lehn na povsem poljuden in zanimiv način predstavil majhen delček svojega dela in nekaj splošnih kemijskih pojavov, od evolucije pa tja do genskih mutacij. Predavanje se mi je zdelo zelo kvalitetno, ker so bili vsi podatki, ki nam jih je posredoval Dr. Lehn osmišljeni, predavanje pa je imelo rdečo nit. To rdečo nit je profesor Lehn na koncu sklenil z nam predanim sporočilom, da je naša prihodnost odvisna le od nas in da mi predstavljamo temelj za napredek družbe.

... In the lecture all the facts about chemical phenomena including the gene mutations and J. M. Lehn's own work seemed so reasonable and well interpreted. J. M. Lehn finished his lecture with an important message that the future wellbeing of the society is dependent on us, young students.

Tjaša Petrič, 3.e